

ZÁKON
ze dne 13. července 1999
o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně
některých souvisejících zákonů
(zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI Z PROVOZU VOZIDLA

Oddíl první
Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Tímto zákonem se upravuje pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (dále jen "pojištění odpovědnosti"), zřizuje se Česká kancelář pojistitelů (dále jen "Kancelář") a vymezuje její působnost.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, může na dálnici,¹⁾ silnici,²⁾ místní komunikaci³⁾ a účelové komunikaci, s výjimkou účelové komunikace, která není veřejně přístupná⁴⁾ (dále jen "pozemní komunikace"), provozovat vozidlo pouze ten, jehož odpovědnost za škodu způsobenou provozem tohoto vozidla je pojištěna podle tohoto zákona.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, pojištění odpovědnosti se řídí občanským zákoníkem.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) vozidlem silniční vozidlo druhu motocykl, silniční vozidlo druhu tříkolka nebo čtyřkolka, osobní automobil, autobus, nákladní automobil, speciální automobil, tahač, přípojné vozidlo, traktor,⁵⁾ pracovní stroj samojízdný,⁶⁾ pracovní stroj přípojný⁷⁾ a jednonápravový traktor s přívěsem;⁸⁾ za vozidlo se nepovažuje invalidní vozík,
- b) tuzemským vozidlem vozidlo, které podléhá evidenci silničních vozidel vedené podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ (dále jen "evidence vozidel"), nebo vozidlo, které nepodléhá evidenci vozidel a je ve vlastnictví fyzické nebo právnické osoby s trvalým pobytem nebo sídlem na území České republiky,
- c) cizozemským vozidlem vozidlo, které je vybaveno cizí státní poznávací značkou, nebo vozidlo, které není vybaveno cizí státní poznávací značkou a je ve vlastnictví fyzické nebo právnické osoby s trvalým pobytem nebo sídlem mimo území České republiky,
- d) pojistitelem pojišťovna, které bylo podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾ uděleno Ministerstvem financí (dále jen "ministerstvo") povolení k provozování pojištění odpovědnosti,
- e) pojistníkem ten, kdo uzavřel s pojistitelem smlouvu o pojištění odpovědnosti,
- f) pojištěným ten, na jehož odpovědnost za škodu se pojištění odpovědnosti vztahuje,
- g) poškozeným ten, komu byla provozem vozidla způsobena škoda a má nárok na náhradu škody podle tohoto zákona,
- h) škodnou událostí způsobení škody provozem vozidla,
- i) kancelář pojistitelů profesní organizace sdružující pojišťovny, které jsou v určitém státě oprávněny provozovat pojištění odpovědnosti,
- j) orgánem evidence správní orgán, který vede evidenci vozidel,⁹⁾
- k) zelenou kartou mezinárodní karta automobilového pojištění.

Oddíl druhý
Pojištění odpovědnosti

§ 3

Pojistná smlouva

(1) Pojištění odpovědnosti vzniká na základě pojistné smlouvy. Pojistitel je povinen pojistnou smlouvu uzavřít, jestliže návrh na její uzavření neodporuje tomuto zákonu nebo všeobecným pojistným podmínkám pojistitele schváleným ministerstvem. V pojistné smlouvě se lze od tohoto zákona odchýlit jen tehdy, pokud tím nedochází ke snížení nebo omezení nároků poškozeného z pojištění odpovědnosti. Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy týkající se tuzemského vozidla je pojistitel povinen vydat pojistníkovi doklad o pojištění odpovědnosti (dále jen "doklad o pojištění") a na žádost pojistníka zelenou kartu. Náležitosti dokladu o pojištění stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Pojistná smlouva obsahuje nejméně údaje o účastnících smlouvy a o vozidle, době trvání pojištění, pojistném období, limitu pojistného plnění, výši pojistného, způsobu jeho placení a jeho splatnosti. Jestliže v době uzavření pojistné smlouvy nejsou některé údaje týkající se vozidla známy, je pojistník povinen je pojistiteli sdělit ve lhůtě, kterou pojistitel určil, nejpozději však do 15 dnů od uzavření pojistné smlouvy. Zelenou kartu v takovém případě pojistitel vystaví po obdržení tohoto sdělení pojistníka.

(3) Pro účely tohoto zákona se limitem pojistného plnění rozumí nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události. V členění podle odstavce 4 musí být limity pojistného plnění uvedeny v pojistné smlouvě samostatně.

(4) Limit pojistného plnění musí být:

- a) při škodě podle § 6 odst. 2 písm. a) nejméně 18 milionů Kč na každého zraněného nebo usmrčeného,
 - b) při škodě podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) nejméně 5 milionů Kč bez ohledu na počet poškozených;
- převyšuje-li součet nároků více poškozených limit pojistného plnění uvedený v pojistné smlouvě, pojistné plnění se každému z nich snižuje v poměru tohoto limitu k součtu nároků všech poškozených.

(5) Pojistné musí být stanoveno tak, aby byla zabezpečena splnitelnost závazků z pojištění odpovědnosti, dostatečná tvorba technických rezerv podle zvláštního právního předpisu 11) a úhrada příspěvku Kanceláři podle § 18 odst. 5. Minimální pojistné pro rok 2000 je stanoveno jako pojistné v zákonném pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla ze zvláštního předpisu pro rok 1999.

(6) Minimální pojistné podle odstavce 5 se po dobu nejbližších 3 let od nabytí účinnosti tohoto zákona každoročně zvyšuje v procentuální výši nárůstu spotřebitelských cen v předcházejícím kalendářním roce stanovenou Českým statistickým úřadem. Pokud však v kalendářním roce zvýšení škodného průběhu určité skupiny vozidel převyší průměrný nárůst spotřebitelských cen, v následujícím roce se minimální pojistné takové skupiny vozidel zvyšuje o procentuální navýšení škodného průběhu.

(7) V případě beznehodovostního průběhu může pojistitel pojistníkovi snížit po roce pojistné o 5 % pod hranici minimálního pojistného.

(8) Maximální pojistné nesmí být vyšší než minimální pojistné s navýšením o 30 %; vyplývá-li ze statistických údajů vyšší škodovost u vozidel, která jsou určena ke zvláštnímu účelu, než je průměrná škodovost u ostatních vozidel zařazených do stejné skupiny, lze pojistné zvýšit až do výše 1,5 násobku minimálního pojistného.

§ 4

Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu

Uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti (dále jen "pojistná smlouva") je povinen vlastník nebo spoluvlastník (dále jen "vlastník") tuzemského vozidla nebo řidič cizozemského vozidla, nestanoví-li tento zákon jinak. Tím není dotčeno právo uzavřít pojistnou smlouvu ve prospěch těchto osob.

§ 5

Výjimky z pojištění odpovědnosti

(1) Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu podle tohoto zákona nemá

- a) řidič cizozemského vozidla, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, nebo vozidla, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu,
- b) složka Integrovaného záchranného systému¹²⁾ pro vozidlo s právem přednosti jízdy¹³⁾ nevyužívané k podnikání a zařazené do okresního požárního poplachového plánu¹⁴⁾ (dále jen "vozidlo složky Integrovaného záchranného systému").

(2) Na základě dohody uzavřené mezi ministerstvem a pojistitelem vydá tento pojistitel zelenou kartu k vozidlu složky Integrovaného záchranného systému.

Rozsah pojištění odpovědnosti

§ 6

(1) Pojištění odpovědnosti se vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, má pojištěný nárok, aby pojistitel za něho nahradil v rozsahu a ve výši podle zvláštního právního předpisu¹⁵⁾ poškozeným uplatněné a prokázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví nebo usmrcením,
- b) škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci, jakož i škody vzniklé odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat (dále jen "věcná škoda"),
- c) škody, která má povahu ušlého zisku,
- d) účelně vynaložených nákladů spojených s právním zastoupením při uplatňování nároků podle písmen a) až c),

pokud ke škodné události, ze které tato škoda vznikla a za kterou pojištěný odpovídá, došlo v době trvání pojištění odpovědnosti. Škoda se hradí v penězích, maximálně však do výše limitu pojistného plnění stanoveného v pojistné smlouvě.

(3) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahuje se pojištění odpovědnosti na škodnou událost, ke které došlo na území České republiky nebo cizího státu uvedeného v seznamu; seznam cizích států stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 7

(1) Pojistitel nehradí

- a) škodu, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena,
- b) škodu podle § 6 odst. 2 písm. b) a c), za kterou pojištěný odpovídá svému manželu nebo osobám, které s ním v době vzniku škodné události žily ve společné domácnosti,
- c) škodu na vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, jakož i na věcech přepravovaných tímto vozidlem, s výjimkou škody způsobené na věci, kterou měla tímto vozidlem přepravovaná osoba v době škodné události na sobě nebo u sebe, a to v rozsahu, v jakém pojištěný za škodu odpovídá,
- d) škodu podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) vzniklou mezi vozidly jízdní soupravy tvořené motorovým a přípojným vozidlem, nebyla-li způsobena provozem jiného vozidla,
- e) škodu vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla,
- f) náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením, které utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla tato škoda způsobena,
- g) škodu způsobenou provozem vozidla při jeho účasti na organizovaném motoristickém závodě nebo soutěži, s výjimkou škody způsobené při takovéto účasti, jestliže je řidič při tomto závodě nebo soutěži povinen dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích.

(2) Byla-li škoda způsobena vlastníku vozidla provozem jeho vozidla, které v době vzniku škody řídila jiná

osoba, nebo osobě, která s vozidlem, jehož provozem byla této osobě škoda způsobena, oprávněně nakládá jako s vlastním nebo se kterým oprávněně vykonává právo pro sebe, a jestliže v době vzniku škody řídila vozidlo jiná osoba, je pojistitel povinen uhradit tomuto vlastníku nebo této osobě pouze škodu podle § 6 odst. 2 písm. a).

§ 8

Povinnosti pojištěného

(1) Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojistiteli, že došlo ke škodné události s uvedením skutkového stavu týkajícího se této události, předložit k tomu příslušné doklady a v průběhu šetření škodné události postupovat v souladu s pokyny pojistitele.

(2) Pojištěný je povinen pojistiteli bez zbytečného odkladu písemně sdělit, že

- a) bylo proti němu uplatněno právo na náhradu škody a vyjádřit se k požadované náhradě a její výši,
- b) v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno správní nebo trestní řízení,
- c) poškozeným byl uplatněn nárok na náhradu škody u soudu nebo u jiného příslušného orgánu, pokud se o této skutečnosti dozví.

(3) Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu doložit poškozenému na jeho žádost údaje nezbytné pro uplatnění práva poškozeného na náhradu škody, zejména své jméno a příjmení a bydliště, jméno a příjmení a bydliště nebo obchodní jméno a sídlo, popřípadě místo podnikání vlastníka vozidla, obchodní jméno a sídlo, popřípadě místo podnikání pojistitele, u něhož bylo uzavřeno pojištění odpovědnosti, číslo pojistné smlouvy, a jedná-li se o vozidlo, které podléhá evidenci vozidel, (dále jen "evidované vozidlo"), státní poznávací značku vozidla, kterým byla škoda způsobena.

§ 9

Pojistné plnění

(1) Poškozený má právo uplatnit svůj nárok na plnění podle § 6 u příslušného pojistitele nebo u Kanceláře, jedná-li se o nárok na plnění z garančního fondu podle § 24.

(2) Plnění pojistitele je splatné do 15 dnů, jakmile pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit nebo jakmile pojistitel obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o výši náhrady škody.

(3) Šetření pojistitele musí být provedeno bez zbytečného odkladu; nemůže-li být skončeno do jednoho měsíce po tom, kdy se pojistitel o pojistné události dozvěděl, je pojistitel povinen poskytnout poškozenému na jeho písemnou žádost plnění ve výši odpovídající rozsahu uplatněných nároků, které poškozený prokázal, popřípadě poskytnout okolnostem odpovídající zálohu.

(4) Není-li ohroženo řízení o trestném činu podle zvláštního právního předpisu¹⁶) nebo projednávání přestupku, sděluje na základě žádosti orgán činný v trestním řízení nebo orgán projednávající přestupek pojistiteli nebo Kanceláři údaje potřebné pro šetření škodné události, popřípadě mu umožní nahlížet do spisu a pořizovat z něho výpisy ve věci týkající se škodné události.

§ 10

Právo pojistitele na úhradu vyplacené částky

(1) Pojistitel má proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnil, jestliže prokáže, že pojištěný

- a) způsobil škodu úmyslně,
- b) porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích a toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody, za kterou pojištěný odpovídá,
- c) způsobil škodu provozem vozidla, které použil neoprávněně, nebo
- d) bez zřetele hodného důvodu nesplnil povinnost podle zvláštního právního předpisu¹⁷) ohlásit dopravní nehodu, která je škodnou událostí, a v důsledku toho byla ztížena možnost řádného šetření pojistitele podle § 9 odst. 3.

(2) Porušením základních povinností při provozu vozidla na pozemních komunikacích se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) provozování vozidla, které svojí konstrukcí a technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti silničního provozu, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí,
- b) provozování vozidla, jehož technická způsobilost k provozu vozidla nebyla schválena,
- c) řízení vozidla osobou, která není držitelem příslušného řidičského oprávnění, s výjimkou řízení vozidla osobou, která se učí vozidlo řídit nebo skládá zkoušku z řízení vozidla, a to vždy pouze pod dohledem oprávněného učitele nebo řidiče cvičitele individuálního výcviku,
- d) řízení vozidla osobou, které byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo, v době tohoto zákazu,
- e) řízení vozidla osobou, která při řízení vozidla byla pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo,
- f) předání řízení vozidla osobě uvedené v písmenech c), d) nebo e).

(3) Pojistitel má proti pojistníkovi právo na úhradu částky, kterou vyplatil z důvodu škody způsobené provozem vozidla, jestliže její příčinou byla skutečnost, kterou pro vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi nemohl pojistitel zjistit při sjednávání pojištění a která byla pro uzavření pojistné smlouvy podstatná.

(4) Součet požadovaných náhrad podle odstavců 1 a 3 nesmí být vyšší než plnění vyplacené pojistitelem v důsledku škodné události, se kterou toto právo pojistitele souvisí.

§ 11

Škoda způsobená provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti

(1) Odpovídá-li za škodu způsobenou provozem vozidla složka Integrovaného záchranného systému, nahradí vzniklou škodu ministerstvo.

(2) Způsob a rozsah náhrady škody podle odstavce 1 se řídí zvláštním právním předpisem. 12) Složka Integrovaného záchranného systému je povinna oznámit ministerstvu skutečnosti podle § 8 odst. 1 a 2 a poškozenému skutečnosti přiměřeně podle § 8 odst. 3. Poškozený má v takovém případě právo na náhradu škody proti ministerstvu. Činnosti spojené s náhradou škody hrazenou ministerstvem může na základě dohody vykonávat jménem ministerstva jím pověřený pojistitel.

(3) Dojde-li ke škodě způsobené provozem vozidla složky Integrovaného záchranného systému na území státu, který je uveden v seznamu států podle § 6 odst. 3, uhradí tuto škodu Kancelář nebo pojistitel, který vydal zelenou kartu (§ 5 odst. 2). Ministerstvo uhradí tomu, kdo škodu podle věty první uhradil, částku vyplaceného pojistného plnění včetně nákladů spojených s vyřízením pojistné události.

(4) Nahradilo-li ministerstvo škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá složka Integrovaného záchranného systému, má ministerstvo nárok na náhradu toho, co za složku Integrovaného záchranného systému plnilo, proti fyzické osobě, která škodu způsobila, za podmínek podle § 10 odst. 1. Byla-li škoda způsobena při plnění pracovních povinností, může ministerstvo uplatňovat nárok na náhradu vyplaceného plnění v takové výši, v jaké by ji mohl uplatnit zaměstnavatel vůči zaměstnanci podle zvláštního právního předpisu. 18) Toto omezení neplatí, jde-li o škodu způsobenou úmyslně, neoprávněným užitím vozidla, po požití alkoholického nápoje nebo pod vlivem omamné látky.

Zánik pojištění odpovědnosti

§ 12

(1) Pojištění odpovědnosti podle tohoto zákona zaniká

- a) dnem, kdy pojistník oznámil pojistiteli změnu vlastníka tuzemského vozidla,
- b) dnem, kdy vozidlo přestalo jako vozidlo fyzicky existovat,
- c) dnem vyřazení tuzemského vozidla z evidence vozidel,
- d) odcizením vozidla; nelze-li dobu odcizení vozidla přesně určit, považuje se vozidlo za odcizené, jakmile Policie České republiky přijala oznámení o odcizení vozidla,

- e) uplynutím 30 dnů od doručení upomínky pojistitele k zaplacení dlužného pojistného, nebylo-li v této lhůtě dlužné pojistné zaplaceno, nebo
- f) výpovědí podle zvláštního právního předpisu.19)

(2) Pojistník je povinen bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) až d).

§ 13

(1) Po zániku pojištění odpovědnosti je

- a) pojistník povinen bez zbytečného odkladu odevzdat pojistiteli doklad o pojištění a zelenou kartu, pokud byla vydána,
- b) pojistitel povinen pojistníkovi na základě jeho žádosti vydat ve lhůtě 15 dnů potvrzení o době trvání pojištění odpovědnosti a škodném průběhu zaniklého pojištění.

Náležitosti tohoto potvrzení stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Zanikne-li pojištění odpovědnosti před uplynutím doby, za kterou bylo pojistné zaplaceno, má pojistitel právo na pojistné do konce kalendářního měsíce, ve kterém pojištění odpovědnosti zaniklo. Zbývající část pojistného je pojistitel povinen vrátit. Nastala-li v době do zániku pojištění odpovědnosti škodná událost, vzniká pojistiteli právo na pojistné podle věty první; povinnost zbývající část pojistného vrátit má pouze tehdy, jestliže mu z této škodné události nevznikne povinnost plnit.

(3) Jestliže pojistník nesplnil povinnost podle odstavce 1 písm. a), není pojistitel povinen do doby splnění této povinnosti vrátit pojistníkovi pojistné podle odstavce 2 ani vydat potvrzení podle odstavce 1 písm. b).

§ 14

Hraniční pojištění

(1) Řidič cizozemského vozidla, s výjimkou řidiče, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, a s výjimkou řidiče, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu, je povinen uzavřít s Kanceláří pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla na území České republiky (dále jen "hraniční pojištění"). Hraniční pojištění se uzavírá při vstupu cizozemského vozidla na území České republiky zaplacením pojistného, a to na dobu jeho pobytu na tomto území nebo na dobu prodloužení tohoto pobytu, nejméně však na dobu 15 dnů. Bez hraničního pojištění neumožní Policie České republiky jízdu takového vozidla na území České republiky.

(2) Hraniční pojištění se vztahuje pouze na škodné události, které nastaly na území České republiky. Činnosti spojené s uzavíráním hraničního pojištění může na základě smlouvy vykonávat jménem Kanceláře jí pověřená osoba.

(3) Kancelář vydá řidiči vozidla doklad o hraničním pojištění, jakmile zaplatil pojistné. Náležitosti tohoto dokladu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(4) Jestliže je na území České republiky provozováno cizozemské vozidlo, jehož provoz na tomto území je podmíněn hraničním pojištěním, bez uzavření tohoto pojištění, je řidič tohoto vozidla povinen zaplatit Kanceláři pojistné odpovídající trojnásobku pojistného, které mělo být na dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky zaplaceno, nejméně však 10tisíc Kč. Totéž platí, jestliže je takové cizozemské vozidlo provozováno na území České republiky bez hraničního pojištění po uplynutí doby platnosti zelené karty.

(5) Neprokáže-li se řidič cizozemského vozidla, jehož provoz na území České republiky je podmíněn hraničním pojištěním, při výjezdu tohoto vozidla z území České republiky dokladem o hraničním pojištění uzavřeným na celou dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky nebo na dobu tohoto pobytu po uplynutí doby platnosti zelené karty, příslušník Policie České republiky neumožní další jízdu cizozemského vozidla do doby splnění povinnosti podle odstavce 4.

(6) Zaplacené pojistné za hraniční pojištění se nevrací.

§ 15

Evidence pojištění odpovědnosti

(1) Osoba, která žádá o vzetí vozidla do evidence nebo o změnu v evidenci vozidel, musí současně předložit orgánu evidence doklad o pojištění k nahlédnutí, jinak orgán evidence žádosti nevyhoví. To neplatí, jedná-li se o vozidla složky Integrovaného záchranného systému, s výjimkou změny týkající se vozidla složky Integrovaného záchranného systému, které složka Integrovaného záchranného systému poskytne k užívání jiné právnické nebo fyzické osobě.

(2) Pojistitel sděluje nejméně jednou měsíčně Kanceláři údaje o vzniku, změně a zániku pojištění odpovědnosti a o pojistných smlouvách uzavíraných v roce 1999, a to nejméně v rozsahu údajů uváděných v dokladu o pojištění odpovědnosti z centrální evidence vozidel.

(3) Kancelář bezodkladně sděluje údaje podle odstavce 2 týkající se vozidel, které podléhají evidenci vozidel, Ministerstvu vnitra, které provozuje centrální evidenci vozidel.

(4) Ministerstvo vnitra bezodkladně porovná údaje podle odstavce 3 s údaji jím vedenými a sdělí Kanceláři údaje o vozidlech a o jejich vlastnících nebo držitelích, které nebyly sděleny Kanceláři, a to v rozsahu údajů, který odpovídá rozsahu údajů uváděných v dokladu o pojištění odpovědnosti.

(5) Údaje vedené Kanceláři mohou být sděleny pojistiteli.

(6) Údaje podle odstavců 2, 3 a 4 se sdělují elektronicky.

(7) Pokud nebyla ve lhůtě 7 dnů od zániku pojištění odpovědnosti uzavřena nová pojistná smlouva týkající se téhož vozidla, je vlastník povinen ve stejné lhůtě odevzdat státní poznávací značku a osvědčení o technickém průkazu tohoto vozidla příslušnému orgánu evidence. Nelze-li z objektivních důvodů tuto povinnost splnit, musí vlastník vozidla takovou skutečnost bezodkladně oznámit příslušnému orgánu evidence.

(8) Pokud nebyla ve lhůtě 7 dnů od zániku pojištění odpovědnosti uzavřena nová pojistná smlouva týkající se téhož vozidla, oznámí tuto skutečnost Kancelář orgánu evidence příslušnému podle odstavce 9.

(9) Pokud vlastník vozidla nesplní povinnost podle odstavce 7, orgán evidence příslušný podle místa trvalého pobytu nebo sídla vlastníka vozidla bezodkladně rozhodne ve správním řízení o vyřazení vozidla, v jehož rámci došlo k zániku pojištění odpovědnosti.

§ 16

Pokuty

(1) Provozuje-li právnická osoba nebo fyzická osoba vozidlo bez pojištění odpovědnosti, ačkoliv musí být tato odpovědnost pojištěna podle tohoto zákona, nebo poruší-li povinnosti stanovené v § 15 odst. 7, je příslušný správní orgán oprávněn uložit jí pokutu podle zvláštního právního předpisu.²⁰⁾

(2) Pokuta podle odstavce 1 může být uložena do jednoho roku ode dne, kdy příslušný správní orgán takové porušení povinnosti zjistil, nejdéle však do 2 let ode dne, kdy k tomuto porušení došlo.

(3) Správním orgánem oprávněným ukládat pokuty podle odstavce 1 je okresní úřad, v hlavním městě Praze městské části 1 až 15 pro území příslušných správních obvodů a ve městech Plzeň, Brno a Ostrava magistráty těchto měst.

(4) Místní příslušnost se řídí sídlem právnické osoby nebo trvalým pobytem fyzické osoby.

(5) V průběhu šetření je správní orgán oprávněn požadovat informace od příslušného orgánu evidence, od pojistitele nebo od Kanceláře.

§ 17
Kontrola pojištění odpovědnosti

Při provozu vozidla na pozemní komunikaci je jeho řidič povinen mít u sebe doklad o pojištění, zelenou kartu nebo doklad o hraničním pojištění a na požádání jej předložit příslušníku Policie České republiky. To neplatí pro řidiče vozidla složky Integrovaného záchranného systému a řidiče cizozemského vozidla, jehož pojištění odpovědnosti je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu.

Oddíl třetí
Kancelář

§ 18

(1) Zřizuje se Kancelář, která je právnickou osobou,²¹⁾ jejíž název zní: "Česká kancelář pojistitelů". Kancelář je organizací pojistitelů a působí v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Sídlem Kanceláře je Praha.

(2) Kancelář

- a) spravuje garanční fond,
- b) provozuje hraniční pojištění,
- c) zabezpečuje plnění úkolů souvisejících s jejím členstvím v Radě kancelářů,
- d) uzavírá dohody s kancelářemi pojistitelů cizích států a zabezpečuje úkoly vyplývající z těchto dohod,
- e) spolupracuje se státními orgány ve věcech týkajících se pojištění odpovědnosti,
- f) vede evidence a statistiky pro účely pojištění odpovědnosti,
- g) podílí se na předcházení škodám v silničních provozech.

(3) Členství v Kanceláři vzniká nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva, kterým bylo pojistiteli uděleno povolení k provozování pojištění odpovědnosti. Vznik členství je pojistitel povinen bezodkladně oznámit Kanceláři.

(4) Členství v Kanceláři zaniká nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva, kterým bylo pojistiteli odňato povolení k provozování pojištění odpovědnosti nebo k podnikání v pojišťovnictví.

(5) Člen Kanceláře je povinen platit Kanceláři příspěvky. Příspěvky lze použít jen k zabezpečení působnosti Kanceláře.

(6) Členové Kanceláře ručí za její závazky v poměru podle výše svých příspěvků, a za tím účelem jsou povinni tvořit technické rezervy.¹¹⁾

(7) Ministerstvo bez zbytečného odkladu po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení povolení k provozování pojištění odpovědnosti písemně sdělí tuto skutečnost Kanceláři. Totéž platí o rozhodnutí ministerstva o odnětí tohoto povolení.

(8) Účetní závěrku Kanceláře ověřuje auditor podle zvláštního právního předpisu.²²⁾

§ 19
Orgány Kanceláře

Orgány Kanceláře jsou

- a) shromáždění členů,
- b) správní rada,
- c) kontrolní komise,
- d) výkonný ředitel.

§ 20

Shromáždění členů

(1) Nejvyšším orgánem Kanceláře je shromáždění členů. Právo účasti na shromáždění členů má každý člen Kanceláře. Shromáždění členů svolává správní rada alespoň jedenkrát za 12 měsíců. Správní rada svolá shromáždění členů tak, aby se konalo nejpozději do 30 dnů od data, kdy o to požádá kontrolní komise nebo nejméně jedna třetina členů Kanceláře. Každého jednání shromáždění členů je oprávněn se zúčastnit pověřený zástupce ministerstva; zástupci ministerstva musí být na jeho žádost uděleno slovo.

(2) Shromáždění členů je schopné usnášení, je-li přítomna nadpoloviční většina členů Kanceláře. Není-li shromáždění členů schopné usnášení, svolá správní rada nové shromáždění členů tak, aby se konalo nejpozději do 30 dnů od data předcházejícího shromáždění členů; takové shromáždění je schopné usnášení, je-li přítomna nejméně jedna třetina členů Kanceláře. Každý člen má jeden hlas. Shromáždění členů rozhoduje většinou hlasů přítomných členů.

(3) Shromáždění členů přísluší

- a) volit a odvolávat členy správní rady a kontrolní komise,
- b) určovat výši ročních a mimořádných příspěvků členů,
- c) schvalovat rozpočet Kanceláře,
- d) rušit nebo měnit rozhodnutí správní rady,
- e) schvalovat účetní závěrky Kanceláře,
- f) rozhodovat o věcech, které si vyhradí,
- g) přijímat statut Kanceláře po jeho předchozím schválení ministerstvem.

(4) Příspěvek členů podle odstavce 3 písm. b) se určuje pevnou částkou za vozidlo uvedené v pojistné smlouvě nebo procentuálním podílem z předepsaného pojistného.

§ 21 Správní rada

(1) Správní rada je statutárním orgánem Kanceláře, který má 5 členů. Za správní radu jedná navenek jménem Kanceláře každý člen správní rady.

(2) Správní radě přísluší

- a) volit ze svých členů a odvolávat předsedu a místopředsedu správní rady,
- b) jmenovat a odvolávat výkonného ředitele a jeho zástupce,
- c) spravovat majetek Kanceláře,
- d) schvalovat vnitřní organizační předpisy Kanceláře a jejich změny,
- e) schvalovat zřízení nebo zrušení sekcí Kanceláře,
- f) zajišťovat publikační, dokumentační a jiné činnosti související s působností Kanceláře.

(3) Správní rada rozhoduje většinou svých členů, schází se zpravidla jednou měsíčně, zasedání svolává její předseda nebo místopředseda.

§ 22 Kontrolní komise

(1) Kontrolní komise je kontrolním orgánem Kanceláře. Kontrolní komise dohlíží na výkon působnosti správní rady, na výkon činností Kanceláře a její hospodaření, a zda členové Kanceláře platí příspěvky ve stanovené lhůtě a výši.

(2) Kontrolní komise má 3 členy a ze svých členů volí a odvolává svého předsedu. Člen kontrolní komise nesmí být současně členem správní rady, v pracovním poměru nebo v poměru jemu naroveň postaveném ke Kanceláři a ani statutárním orgánem nebo jeho členem, ani členem dozorčího orgánu, ani prokuristou člena Kanceláře.

(3) Za účelem výkonu kontroly musí Kancelář členům kontrolní komise poskytnout potřebné doklady a

pravdivé a úplné informace o zjišťovaných skutečnostech. Stejně povinnosti mají členové Kanceláře, jestliže předmětem kontroly je výše příspěvku placeného tímto členem Kanceláře.

(4) Svá zjištění oznamuje kontrolní komise správní radě, která je povinna je projednat a o projednání a o přijatých opatřeních informovat ministerstvo.

§ 23 Výkonný ředitel

Výkonný ředitel je oprávněn činit právní úkony k zabezpečení působnosti Kanceláře, v době mezi zasedáními správní rady přijímat veškerá opatření a rozhodnutí nezbytná k zajištění řádné činnosti Kanceláře, pokud správní rada neurčí jinak.

§ 24 Garanční fond

(1) Garanční fond se tvoří z příspěvků pojistitelů a z pojistného za hraniční pojištění.

(2) Kancelář poskytuje z garančního fondu poškozenému plnění za

- a) škodu na zdraví nebo usmrcením způsobenou provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba,
- b) škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti,
- c) škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba, jejíž odpovědnost za tuto škodu je pojištěna u pojistitele, který z důvodu svého úpadku nemůže uhradit tuto škodu,
- d) škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, za kterou odpovídá osoba, jejíž odpovědnost za tuto škodu je pojištěna hraničním pojištěním,
- e) škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, jehož řidiči nevzniká při provozu tohoto vozidla na území České republiky povinnost uzavřít hraniční pojištění.

(3) Poškozený má právo uplatnit nárok na plnění podle odstavce 2 proti Kanceláři za stejných podmínek, za nichž by mohl uplatnit nárok na plnění proti pojistiteli (§ 9).

(4) Podmínkou vzniku práva poškozeného na plnění z garančního fondu podle odstavce 2 písm. a) je šetření škodné události Policií České republiky. Potvrzení příslušného orgánu policie, že škoda byla způsobena provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba, je poškozený povinen předložit Kanceláři při uplatnění nároku na náhradu škody.

(5) Kancelář poskytuje poškozenému plnění podle odstavce 2 za stejných podmínek, jako poskytuje pojistné plnění pojistitel (§ 6 odst. 2 a 3, § 7 až 10). Plnění podle odstavce 2 písm. b) za škodu na vozidle a za škodu podle § 6 odst. 2 písm. b) a c) týkající se jednoho poškozeného se neposkytuje, jestliže tato škoda nepřesahuje částku 5 tisíc Kč.

(6) Nejvyšší hranicí plnění podle odstavce 2 písm. a) až c) při jedné škodné události jsou limity pojistného plnění uvedené v § 3 odst. 4.

(7) Kancelář má právo proti tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a) a b), na náhradu toho, co za něho plnila. Kancelář má právo proti pojistiteli na náhradu toho, co plnila za pojištěného podle odstavce 2 písm. c). Kancelář je povinna požadovat na příslušné kanceláři pojistitelů náhradu toho, co plnila poškozenému podle odstavce 2 písm. e).

(8) Z garančního fondu se neposkytuje plnění za

- a) škodu způsobenou provozem vozidla státního orgánu,
- b) škody podle § 7,
- c) náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením způsobené provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba.

(9) Kancelář může na základě dohody výkonem působnosti podle odstavců 2 a 7 jménem a na účet Kanceláře pověřit člena Kanceláře.

§ 25

Výkon státního dozoru nad činností Kanceláře

(1) Činnost Kanceláře podle § 18 odst. 2 písm. a), b), d) a f) podléhá státnímu dozoru, který vykonává ministerstvo. Pro výkon státního dozoru nad činností Kanceláře se použijí ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího výkon státního dozoru nad pojišťovnictvím.¹⁰⁾

(2) Při výkonu státního dozoru je ministerstvo oprávněno ukládat Kanceláři opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Jestliže Kancelář nesplní uložená opatření ve lhůtě stanovené ministerstvem nebo jestliže se v její činnosti tyto nedostatky opakují, je ministerstvo oprávněno uložit Kanceláři pokutu, a to do výše 10 milionů Kč a ve lhůtě podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

Oddíl čtvrtý

Společná a přechodná ustanovení

§ 26

Společné ustanovení

Je-li vozidlo ve spoluvlastnictví více osob, plní povinnosti podle tohoto zákona ten ze spoluvlastníků, který k tomu byl spoluvlastníky vozidla písemně pověřen. Není-li žádný ze spoluvlastníků k tomu pověřen, plní povinnosti podle tohoto zákona držitel vozidla zapsaný v technickém průkazu a v evidenci vozidel.

Přechodná ustanovení

§ 27

(1) Pojistná smlouva může být uzavřena s účinností nejdříve od 1. ledna 2000.

(2) Povinnost podle § 1 odst. 2 vzniká dnem 1. ledna 2000.

(3) U škodných událostí, které nastaly před 1. lednem 2000, a nároků z nich vzniklých se postupuje podle dosavadních právních předpisů.

(4) Pojistitel, který před 1. lednem 2000 uzavřel s pojistníkem pojistnou smlouvu týkající se vozidla, které bylo vzato do evidence vozidel před 1. lednem 2000, je povinen do 5 pracovních dnů po ukončení kalendářního měsíce předat Kanceláři přehled o dokladech o pojištění vydaných za celý předchozí kalendářní měsíc a o údajích v nich obsažených.

§ 28

(1) Ministerstvo svolá do 4 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona první shromáždění všech členů Kanceláře.

(2) Náklady na činnost Kanceláře v roce 1999 uhradí její členové formou mimořádného příspěvku, jehož výši určí shromáždění členů na svém prvním zasedání. Tento příspěvek je splatný do jednoho měsíce ode dne, kdy byl shromážděním členů stanoven.

(3) Výše prostředků garančního fondu musí činit nejméně

a) k 1. lednu 2000 3 % z celkového objemu pojistných plnění ze zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla²³⁾ (dále jen "zákonné pojištění") vyplacených v roce 1998,

b) k 1. lednu 2001 5 % z celkového objemu vyplacených pojistných plnění ze zákonného pojištění vyplacených v roce 1999,

c) k 1. červenci 2001 20 % z celkového objemu plnění vyplacených z garančního fondu v předchozím účetním období.

§ 29

(1) Práva a povinnosti České pojišťovny a. s. vzniklé ze zákonného pojištění přecházejí dnem 1. ledna 2000 na Kancelář. Tato práva a povinnosti uplatňuje a vykonává jménem a na účet Kanceláře Česká pojišťovna a. s. O této činnosti vede Česká pojišťovna a. s. účetní evidenci odděleně od účetní evidence o ostatní činnosti.

(2) Česká pojišťovna a. s. převede do posledního dne měsíce následujícího po ověření účetní závěrky za rok 1999 auditorem na zvláštní účet Kanceláře částku odpovídající výši prostředků technických rezerv vytvořených z pojistného za zákonné pojištění přijatého do 31. prosince 1999 po odpočtu výše pojistného plnění vyplaceného ze zákonného pojištění od 1. ledna 2000 k datu převodu. Prostředky uložené na tomto účtu lze použít pouze na úhradu závazků ze zákonného pojištění a nákladů s jejich vyřízením spojených. Pokud k tomu prostředky na tomto účtu nepostačují, úhrada závazků ze zákonného pojištění a nákladů s jejich vyřízením spojených jde na vrub Kanceláře.

(3) Česká pojišťovna a. s. je povinna předat do jednoho měsíce po prvním zasedání shromáždění členů Kanceláře databázi osob, které k tomuto datu uhradily pojistné za zákonné pojištění v roce 1999, a statistické údaje o vývoji zákonného pojištění za posledních 5 let.

(4) Česká pojišťovna a. s. předloží Kanceláři vždy do 31. března běžného roku zprávu o činnosti podle odstavce 1 věty druhé a její vyúčtování.

(5) Činnost Kanceláře a České pojišťovny a. s. podle odstavců 1 až 4 podléhá výkonu státního dozoru nad pojišťovnictvím podle zvláštního právního předpisu,10) přičemž ustanovení tohoto zvláštního právního předpisu se pro výkon státního dozoru nad touto činností Kanceláře a České pojišťovny a. s. použijí obdobně.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů

§ 30

V zákoně č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 320/1993 Sb., zákona č. 60/1995 Sb. a zákona č. 149/1995 Sb., se § 26 zrušuje.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích

§ 31

V zákoně č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, se § 14 včetně poznámek pod čarou č. 14) a 15) zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

§ 32

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 337/1992 Sb., zákona č. 344/1992 Sb., zákona č. 359/1992 Sb., zákona č. 67/1993 Sb., zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 134/1994 Sb., zákona č. 82/1995 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 279/1995 Sb., zákona č. 289/1995 Sb. a zákona č. 112/1998 Sb., se mění takto:

1. Za § 23 se vkládá nový § 23a, který včetně poznámek pod čarou č. 3e), 3f) a 3g) zní:

"§ 23a

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) provozuje vozidlo bez pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ačkoliv musí být tato odpovědnost pojištěna podle zvláštního právního předpisu,3e)
- b) neodevzdá příslušnému orgánu, který vede evidenci vozidel, státní poznávací značku a osvědčení o technickém průkazu vozidla v případě zániku pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu,3f)
- c) nepředloží při provozu vozidla na požádání příslušníka Policie České republiky doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla stanovené zvláštním právním předpisem.3g)

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 20 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel až na dobu jednoho roku, za přestupek podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu do 10 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu do 500 Kč.

3e) § 1 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).

3f) § 15 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb.

3g) § 17 zákona č. 168/1999 Sb."

2. V § 52 písm. c) se za slova "silničního provozu" vkládá čárka a slova "přestupky podle § 23a odst. 1 písm. c)".

3. V § 86 písm. a) se za slova "§ 23 odst. 1 písm. a), b), h), ch) a j)" vkládá čárka a slova "§ 23a odst. 1 písm. c)".

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

§ 33

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 26/1993 Sb., zákona č. 67/1993 Sb., zákona č. 163/1993 Sb., zákona č. 326/1993 Sb., zákona č. 82/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 18/1997 Sb. a nálezu Ústavního soudu č. 186/1997 Sb., se mění takto:

V § 2 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno q), které včetně poznámky pod čarou č. 4a) zní:

"q) kontroluje doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu.4a)

4a) § 17 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)."

ČÁST ŠESTÁ ÚČINNOST

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení, s výjimkou ustanovení § 1 odst. 2, § 15 odst. 1, 7, 8 a 9, § 16, 17, části druhé, třetí, čtvrté a páté, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2000.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

- 1) § 4 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.
- 2) § 5 zákona č. 13/1997 Sb.
- 3) § 6 zákona č. 13/1997 Sb.
- 4) § 7 zákona č. 13/1997 Sb.
- 5) § 10 odst. 1 písm. a) až i) vyhlášky č. 102/1995 Sb., o schvalování technické způsobilosti a technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích.
- 6) § 11 odst. 2 vyhlášky č. 102/1995 Sb.
- 7) § 11 odst. 3 vyhlášky č. 102/1995 Sb.
- 8) § 10 odst. 12 vyhlášky č. 102/1995 Sb.
- 9) § 5 odst. 1 písm. m) zákona č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.
- 10) Zákon č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) § 14 zákona č. 185/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. 52/1994 Sb., kterou se stanoví tvorba, použití a způsob umístění prostředků technických rezerv pojišťovny.
- 12) § 5 odst. 1 a 2 zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zákona č. 254/1994 Sb.
- 13) § 35 odst. 1 vyhlášky č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu), ve znění vyhlášky č. 24/1990 Sb.
- 14) § 28 odst. 1 a 4 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 203/1994 Sb.
- 15) § 442 a následující občanského zákoníku.
- 16) § 8a trestního řádu.
- 17) § 38 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 99/1989 Sb.
- 18) Například § 179 zákoníku práce.
- 19) § 800 občanského zákoníku.
- 20) § 23a odst. 1 písm. a) a b) a § 23a odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 21) § 18 odst. 2 písm. d) občanského zákoníku.
- 22) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) Vyhláška č. 492/1991 Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, ve znění pozdějších předpisů.